



**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia

Memòria del Treball de Fi de Grau

Com afecten els estereotips de gènere a la professió d'infermeria

Marta Regis Crespí

Grau d'Infermeria

Any acadèmic 2016/17

DNI de l'alumne: 43194174J

Treball tutelat per Margalida Miró.

Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears.

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació

Autor		Tutor	
Sí	No	Sí	No
Sí	<input type="checkbox"/>	Sí	<input type="checkbox"/>

Resum

Introducció: La infermeria és vista com una professió femenina i per tant se li és assignada uns estereotips de gènere femenins.

Objectius: Els objectius d'aquest treball són analitzar com afecten aquests estereotips a la professió analitzant la seva repercussió en els professionals infermers i en els estudiants d'infermeria i la representació que es fa d'aquests en els mitjans de comunicació.

Estratègia de recerca i resultats: mitjançant la recerca en les bases de dades PubMed, LILACS i CUIDEN es seleccionaren 20 articles.

Resultats: La percepció de com afecten dels estereotips de gènere coincideix en els professionals d'infermeria i en els estudiants. L'assignació d'un rol femení afectarà a la devaluació del rol autònom de la infermeria i així com la infravaloració de la professió infermera. L'estereotip masculí de lideratge afectarà a les dones infermeres en que tinguin menys oportunitats d'assolir llocs de gestió que els homes. Els homes infermers veuen necessari justificar la seva heterosexualitat per tal de contrarestar els estereotips assignats com a homosexuals, efeminats o "poc homes". La sexualització del seu contacte també serà percebut com un obstacle.

La representació d'estereotips de gènere de la infermeria en els mitjans és vigent en el cinema, anuncis, llibres infantils, televisió.

Conclusions: Cal valorar la importància de seguir estudiant els estereotips i la imatge que es projecta de la professió infermera i com perceben els seus professionals. Els estereotips de gènere estan molt encallats en la societat i està en mà dels professionals generar canvis en l'imaginari col·lectiu.

Paraules clau:

Gender, Stereotypes, nursing.

Taula de continguts

1. Introducció	4
2. Objectius del treball.....	7
3. Estratègia de recerca bibliogràfica	7
4. Resultats de la recerca bibliogràfica.....	8
5. Discussió	9
Estereotips de gènere i els professionals de la infermeria.....	9
Estereotips de gènere i estudiants d'infermeria	14
Estereotips de gènere difosos ens els mitjans de comunicació.	15
6. Conclusions/ implicacions	17
7. Bibliografia.....	19

1. Introducció

La imatge i evolució de la infermeria és un reflex de la societat en la que s'ha desenvolupat. El desenvolupament de la infermeria ve lligat al desenvolupament de la dona, per tant la professió infermera serà el mirall de la societat patriarcal i androcèntrica que ens emmarca (1,2).

Chamizo-Vega (2004) es refereix al gènere com a les funcions i les relacions entre homes i dones que no tenen fonament en factors biològics, sinó factors socials, econòmics, polítics i sobretot culturals. Al voltat del gènere es creen unes percepcions socials que diferencien a homes i dones i se'ls assigna unes actituds, valors, conductes i activitat que impliquen desigualtats i jerarquies. El gènere serà resultat d'una llarga evolució històrica i tindrà fortes repercussions en la societat.

Les desigualtats de gènere encara conflueixen i trepitgen fort en la nostra societat tot i els avenços feministes de les darreres dècades.

Tenir clara la influència del gènere en la professió ens ajudarà a entendre com conflueixen les relacions de poder i les característiques atribuïdes als seus professionals (3).

Els estereotips són un conjunt d'idees que un grup o la societat crea en el seu imaginari a partir d'unes normes o patrons culturals ja establerts (4), normalment els estereotips són negatius i condueixen a la creació de prejudicis, i per tant a la perpetuació de desigualtats. Els estereotips de gènere seran aquelles idees i normes culturals del que s'ha assignat als homes i a les dones.

En la socialització les persones intenten emmarcar les seves activitats dins el rol de gènere que se'ls ha estat assignat i per això és tan complicat trencar amb els rols i els estereotips.

Encara que la història ens ha demostrat que sí és possible canviar aquestes normes i estereotips socials (5). I què, qui són els principals interessats en fer-ho són aquells als quals repercuteix més negativament la desigualtat.

A l'estereotip femení és valorat negativament i s'emmarca dins un rol passiu, domèstic, emocional. En canvi l'estereotip masculí és vist positivament, en un rol social, triomfador, prestigiós, agressiu (3,5).

En aquests sentit és necessari comentar la distribució diferenciada de les tasques, del treball que es desenvolupa en dues àrees: per una part el treball productiu, situat en l'espai públic, que desenvolupen els homes i per altre, el treball reproductiu, assignat a

les dones i emmarcat en l'àrea domèstica. Aquesta diferenciació produeix que les ocupacions estiguin estereotipades, donant lloc a la segregació de sectors i llocs de treball en funció del gènere (6).

La infermeria és considerada una professió femenina, diferents autors exploren la forta repercussió de la naturalesa de les cures a aquest fet (2,3,6). La noció de cuidar donarà una visió estereotipada de la infermeria ja que tenir cura està lligada al rol femení. Tenir cura de les persones està vinculat a una visió naturalitzada de les habilitats de la dona (3). El fet d'haver professionals homes infermers demostra que no és així, tot i que, els canvis d'aquests conceptes en l'imaginari col·lectiu siguin molt més lents.

Tot i així la masculinitat també tindrà repercussions en els homes, ja que aquesta marca el que s'espera d'ells. Per tant aquesta segregació de gènere podríem dir que ens afecta tots, encara que sigui de manera desigual.

La utilització del gènere gramatical femení quan es vol denominar a un professional de la infermeria és un exemple més de l'assignació de rols. En anglès passa el mateix, el terme *nurse* és traduït com a infermera i normalment se l'acompanya amb el pronom *she*, per tant per a la definició d'un home professional d'infermeria s'ha de recalcar com a *male nurse* (home infermer). En aquest treball s'ha parlat d'infermer/s referint-nos als dos sexes i quan ens hem volgut referir en algun sexe en concret ens hi hem referit com a home o dona infermer. Ja que en català l'economia del llenguatge defineix el plural (maculí i femení) en gènere gramatical masculí ja que no tenim gènere neutre tot i que sí tenim paraules neutres.

Un exemple més de l'assignació d'estereotips i imatges per part de la societat són els mitjans de comunicació ja que plasmen i perpetuen com són vist els infermers. Definim mitjans de comunicació, en aquest cas en massa, com els instruments per mitjà del quals es dirigeix un missatge a la població general (4). Els mitjans de comunicació més tradicionals són la ràdio, la televisió, la publicitat, el cinema, els llibres, la premsa... tot i que en els darrers anys internet ha esdevingut un canal per on es difon gran quantitat de informació per mitjà de blogs, diaris digitals, YouTube...

Els estereotips socials influeixen sobre com veu la societat als infermers, el valor i els rols que dona a les tasques que realitza. El fet que la infermeria estigui lligada al gènere femení farà que existeixin desigualtats en l'assignació de tasques i actituds a la professió, així com al prestigi i reconeixement professional. La convergència d'espais amb professionals de la medicina i la subordinació històrica de la infermeria fa que hi hagi relacions desiguals de poder a la vegada que l'assignació tradicional del rol

masculí als metges i del rol femení als infermers, en aquesta jerarquia es produeix la desigualtat (3). El prestigi professional ve molt lligat a la satisfacció laboral dels professionals, per això considero que és important estudiar les relacions de poder i les seves causes com podria ser la imatge dels infermers i l'impacte dels estereotips de gènere lligats a la professió. Es tasca nostra dignificar la nostra professió.

Em sembla tan interessant la reflexió de Chamizo-Vega quan cursava els estudis d'infermeria l'any 1976: "Mi educación personal hasta entonces chocó con la enseñanza que se impartía en enfermería, donde asignaturas como labor o religión estaban impregnadas de sumisión y sexismo. Mi duda era ¿por qué a mis compañeras no les suponía ningún sentimiento de frustración hacer una muñeca de trapo en la asignatura de labor y a mí sí? Quizás estaban acostumbradas, lo sentían necesario para su profesión o estaban alienadas sin más". I és així com s'inicien els canvis, reflexionant sobre ells i acceptant-los per després poder passar a la acció. Pot ser si ningú s'hagués aturat a pensar la situació tan discriminatòria de la dona no haguessin avançat gens. Lluny em queda el contingut lectiu que s'impartia el 1976, actualment la carrera universitària d'infermeria ens dona moltes eines per poder seguir elaborant coneixement científic i aportant més prestigi a la infermeria, i sobretot per tenir clar que no som menys que cap altre professió. Per aquesta necessitat de utilitzar totes aquestes eines i de dur sempre posades les "ulleres del gènere" vaig decidir dedicar el meu treball de final de grau al gènere i la professió, i en concret als estereotips pel gran impacte que tenen en l'imaginari social.

2. Objectius del treball

Objectiu principal:

Analitzar l'evidència científica sobre com afecten els estereotips de gènere a la professió infermera.

Objectius específics:

- Analitzar la relació dels estereotips de gènere vinculats a la professió que perceben els professionals de la infermeria.
- Explorar els estereotips de gènere que perceben o afecten als estudiants d'infermeria.
- Explorar els estereotips de gènere sobre els professionals d'infermeria difosos en els mitjans de comunicació.

3. Estratègia de recerca bibliogràfica

La recerca bibliogràfica es va realitzar mitjançant les bases de dades PubMed, LILACS i CUIDEN.

L'estratègia de recerca per als diferents cercadors es va fer mitjançant les paraules clau arrel: *Gender* (Género), *Stereotypes* (Esterotipos) i *Nursing* (Enfermeria) amb el booleà AND.

Tot i així també s'intercalaren altres paraules equivalents amb els booleans OR de la següent manera:

<i>Gender</i> OR <i>Gender roles</i>	AND	<i>Stereotypes</i>	AND	<i>Nursing</i> OR <i>Professional nurses</i> OR <i>Nurse</i>
--	-----	--------------------	-----	--

Altres paraules secundaries s'utilitzaren per completar la recerca en funció dels objectius específics, com *Male nurse* (Enfermero hombre), *Student* (estudiante) i *Media* (medios de comunicació).

Les recerques es feren en anglès a Pubmed i en català i anglès a LILACS i CUIDEN.

Es varen establir uns criteris per a la inclusió d'articles en el treball:

- Publicats entre el 2007 i 2017. Es va considerar que calia ampliar a deu anys la inclusió d'articles.
- Publicats en anglès o castellà.
- Accessibles mitjançant la xarxa UIB i l'eina del CatàlegPlus de la biblioteca de la UIB.
- Els articles inclosos en el treball responien directament als objectius plantejats i que tinguessin a veure amb estereotips i gènere.
- Articles trobats mitjançant recerca inversa.
- Els articles que impliquessin els termes masculinitat i feminitat també serien inclosos ja que ajudarien a respondre els objectius plantejats al voltant dels estereotips de gènere.

Com a criteris per a l'exclusió d'articles definim:

- Editorials, capítols de llibre, tesis doctorals, treballs finals de grau, opinió teòrica.
- Articles no indexats.
- Articles que no tenen el text complet disponible i no s'han pogut obtenir per cap de les eines que tenim disponibles a la universitat.

4. Resultats de la recerca bibliogràfica

Després d'analitzar els resultats de la recerca, llegir els articles que poguessin contestar als objectius i aplicant els criteris d'inclusió i exclusió, es varen seleccionar 20 articles que s'ajustaven als objectius plantejats.

De la recerca de PubMed es seleccionaren deu articles, de la base de dades CUIDEN dos i de LILACS un. La resta d'articles foren detectats mitjançant estratègies de recerca inversa buscant publicacions d'autors que estudien la temàtica d'estereotips, imatge i

gènere en la professió infermera i de les referències bibliogràfiques d'altres articles seleccionats o que estudiessin fenòmens com la imatge i el gènere en la infermeria.

S'ha trobat certa dificultat a l'hora de trobar articles que poguessin contestar els objectius tot i haver plantejat un marge d'inclusió d'articles de deu anys enrere.

Els articles s'han dividit en temàtiques diferents en funció dels objectius als quals volien respondre i la metodologia utilitzada (Figura 1).

En l'Annex 2 s'ha recopilat tot els articles analitzats. S'ha analitzat el disseny de l'estudi, l'objectiu general, la població estudiada, descripció del mostreig, l'instrument utilitzat, si és un instrument validat i els resultats principals.

A l'hora de fer l'anàlisi dels articles s'ha valorat la metodologia utilitzada en els articles quantitatius, la validació del mètode utilitzat i l'explicació d'aquest així com l'anàlisi de dades que s'ha fet, per tant de dotar de cert rigor a l'estudi.

En els articles qualitius s'ha tengut en compte l'eina CASPe per a la lectura crítica d'articles de metodologia qualitativa (7).

5. Discussió

Per mitjà d'aquest treball es vol explorar l'evidència científica sobre com afecten els estereotips de gènere a la infermeria per això s'han plantejat tres objectius específics per tal d'abordar el fenomen. A continuació i en funció de l'objectiu al que es vol respondre realitzam la discussió de resultats.

Estereotips de gènere i els professionals de la infermeria

El primer objectiu que s'ha plantejat és explorar la relació entre els estereotips de gènere i els professionals, els estereotips detectats i l'afecte que tenen en els professionals.

En línies generals en el tema que aborden tots els articles veiem que hi ha una diferenciació entre el que és masculí i femení, el que s'atribueix a un gènere i a un altre, i el que s'espera del professional d'infermeria en funció del seu gènere.

Per això caldria fer un apunt general als estereotips de gènere que s'exploren en els articles inclosos en aquest treball:

- Estereotips de gènere femenins, que són atribuïts a les dones, són l'empatia, la compassió, la simpatia, l'amabilitat (8–12).

- Estereotips de gènere masculins: la força física, intel·ligència, lideratge, ambiciosos (13,14), coneixements més tècnics i complexos (11), l'home com a depredador sexual (15,16).

També hem detectat els estereotips de gènere que recauen en els homes infermers com a efeminats, gay o “poc home” (15,16).

La infermeria és vista com a una professió femenina (17) i per tant s'atribueixen estereotips femenins als seus professionals, per això explorarem per una part com afecta a la professió, a les dones infermeres i als homes infermers. Aquesta afirmació és acceptada tant per els professionals d'infermeria i els estudiants (8).

El rol autònom de la infermeria es basa en tenir cura de les persones, al qual històricament se l'ha assignat un rol més femení/domèstic i per tant inferior i invisibilitzat, que en moltes unitats, sobretot hospitalàries, queda en segon lloc. El desenvolupament del rol col·laboratiu en el que s'executen procediments més tècnics queda com a rol principal al qual se li assigna més prestigi (11). Aquest fet fa que els infermers donin més prioritat a les tasques de tipus col·laboratiu a les que poden desenvolupar en un rol més independent, i això fa que molts cops la tasca infermera tendeixi a ser devaluada i invisibilitzada (9,11). Celma (2009) explora què anota infermeria en els evolutius clínics dels pacients i es veuen quasi omeses les activitats que infermeria realitza en el seu rol autònom i que són tan necessàries.

Aquesta imatge de la infermeria com a ajudant del metge es nodreix en part dels estereotips femenins històricament assignats a la professió, i dona lloc a la visió de la infermera amb manca de poder de decisió, manca de lideratge i s'acosta més al rol passiu femení. Per això és recurrent que s'assigni a l'home el paper de metge i a la dona al paper de infermera (10,11).

Els estereotips de gènere en la infermeria també influiran en la distribució dels llocs de feina, atribuint a llocs més masculins o femenins en funció de les tècniques utilitzades, l'estrès, la càrrega de cures, el contacte amb els pacients, la independència en les funcions a desenvolupar... això dona lloc a la divisió sexuada de la feina (11) i al que els autors anomenen “illes de masculinitat” (11,18). En el cas dels estudiants també es veu una tendència a la percepció de llocs o especialitats més adequades per als homes infermers (9,10,14), aquests llocs solen estar més allunyats del contacte amb els pacients i per tant són preferits pels homes infermers a la vegada que es consideren amb més prestigi social (12). S'identifiquen com a “illes de masculinitat” serveis com els

d'emergències, salut mental, radiologia, cirurgia. En canvi, s'assignen llocs de feina o especialitats més socialment afins a les dones com obstetrícia i puerperes, ginecologia, professor, infermera, pediàtria, atenció primària, entre d'altres.

Divisió sexual del treball s'observa fins i tot en els mateixos serveis on es distribueixen tasques diferents a infermers que a infermeres (11). També hi ha tasques que es reserven per als infermers homes, com per exemple treballs de força o manejar algun pacient agressius (9,19).

Les infermeres dones són millors valorades ja que les activitats que desenvolupen s'emmarquen més en el seu rol de gènere (17), també ho perceben així les infermeres i es estudiants d'infermeria, considerant als homes menys qualificats per fer-ho (8,9,12). Es percep que per a ser un bon infermer cal tenir atributs femenins, cal "pensar com una dona" (9). Per altre banda, Celma (2009) recull l'opinió d'alguns metges que consideren que els infermers homes són més professionals en el rol col·laboratiu. Ambdues troballes no es contradiuen, ja que evidencien la divisió sexuada del treball que es dona en la infermeria i considera millor la realització d'una tasca en funció del gènere del professional que la desenvolupa.

La gestió i el lideratge són estereotips tradicionalment assignats a un rol masculí, i la professió infermera no n'és una excepció (13). En quan a les posicions de gestió i administració diferents autors han analitzat que són vist més adequats per homes (11,13,17). Aquest estereotip de gènere condueix a que es té la visió de que les dones estan menys qualificades per ocupar posicions de gestió o administració i això pot afectar a les oportunitats que puguin tenir a fer-ho. Com passa en altres professions, veim que també es crea un sostre de vidre, en el que els homes infermers tenen més facilitat a accedir a posicions amb més prestigi i responsabilitats i les dones, que perceben més obstacles, es queden en posicions més baixes (11,13). En aquest sentit, en l'estudi que fa Burguete (2010) de l'acceptació d'estereotips en estudiants d'infermeria, les dones accepten que tenen menys capacitat de lideratge, són menys independents i tenen menys possibilitat de promoció respecte als seus companys, així com McKinlay (2010) detecta que els homes infermers són més ambiciosos. En el context dels discursos de feminitat i masculinitat, a l'hora de parlar de lideratge, es considera que per a què una dona pugui ocupar un lloc de gestió ha d'adoptar un rol més masculí (9).

La percepció de manca de capacitat de lideratge de les dones està basada també en les carregues familiars i domèstiques que tradicionalment se'ls atribueix (13,14).

En la majoria d'articles es comenta que el baix prestigi que té la infermeria és degut a que és una professió majoritàriament femenina. L'estudi que realitza Hollup (2014) en que analitza el cas de la Illa Mauritiu on el 50% dels infermers són homes a diferència d'altres països on el % és molt més inferior n'és un clar exemple. A la Illa Mauritiu la infermeria no és considerada com una tasca de dones, no té un baix estatus social i els infermers homes no perceben les barreres descrites en altres estudis on la proporció d'homes és menor (15,16,20). Per tant la infermeria gaudeix de prestigi social i és una ocupació atractiva per als homes. Aquest contrapunt ens ajudaria a comprendre la magnitud en la que afecten els estereotips de gènere vigents en la nostra societat a la professió (21).

Diferents estudis (15,16,19,20) apunten que els homes infermers i estudiants s'han sentit discriminats almenys algun cop per raons de gènere.

Com s'ha comentat abans els estereotips de gènere atribuïts a la professió infermera repercuteixen també als homes infermers. Els infermers comenten diferents obstacles percebuts que perpetuen un biaix de gènere com l'utilització del gènere femení quan es parla d'infermeria (*she*) i la limitació d'accés a algunes unitats com ginecologia i d'altres unitats on hi ha molt de contacte amb el pacient, generalment femení. En els pacients també es denota una certa reticència i estrès al ser tractats per infermers homes, també cal recalcar els drets dels pacients a rebutjar l'atenció d'un infermer (17).

Diferents articles ens parlen de l'atribució als homes infermers com a efeminats, gays o "poc homes" (15,16,20) ja que els homes en ocupacions femenines no conformen el model d'hegemònic masculí. També s'afirma aquesta percepció en estudiants d'infermeria (10,12,14,22).

Harding (2007) estudia ampliament aquest estereotip. En aquest àmbit cal destacar la homofòbia implícita en aquest fet i de l'estereotip de l'home com a depredador sexual, i per tant la reticència d'alguns pacients homes per ser atesos per infermers homes. Es detecta en alguns anàlisis de discurs comentaris despectius jutjant la orientació sexual de l'infermer (16,22). D'aquí podem treure algunes atribucions socials que es donen en els homes infermers com la construcció de l'home infermer com a gay o afeminat, que un home "real" no és ni gay ni afeminat i que alguna "cosa" passa quan un home diu que vol ser infermer (16).

Alguns estudiants homes comenten la falta de recolzament per part dels seus familiars arrel de la decisió d'estudiar infermeria, una professió identificada com a femenina (10,14) i així ho detecta també Harding (2007), demostrant una forta pressió social de la

masculinitat i la percepció de manca d'oportunitats d'ascendir de la professió infermera, afectant a l'hora al reclutament d'homes en infermeria (10,12,16).

En els estudis també queda reflectit la por que tenen els infermers homes a poder ser denunciats per abusos sexuals (15,18).

En conseqüència es veu una tendència en els discursos d'infermers i estudiants homes d'infermeria a la necessitat de reafirmar i justificar la seva heterosexualitat per esborrar possibles dubtes (10,16,22). Molts infermers i estudiants justifiquen haver escollit infermeria per ser una professió amb estabilitat laboral i ben remunerada per poder mantenir la seva família, tasca tradicionalment atribuïda al rol masculí (9,18). També ho fan recalcant la seva superioritat física respecte a les dones, fet que consideren que els dona més capacitat per poder aguantar jornades de feina més llargues i la capacitat d'aguantar la pressió, les emocions i l'estrès que suposen algunes unitats com les relacionades amb urgències i emergències (18).

També és recurrent l'assignació de l'home infermer com a doctor (11,14), aquest és un exemple més de l'assignació de rols en funció del gènere i de la posició social que ocupa la infermeria. De fet, alguns homes infermers, es diferencien de les seves companyes, i comenten que es senten més propers als metges, on hi ha més homes (9,11,18), per tant que veiem que el rol de gènere passa per sobre del rol professional.

La satisfacció laboral també entra en joc quan es detecten conflictes en la masculinitat en infermers homes (10,11). Aquesta també pot ser una de les barreres percebudes per a l'entrada d'homes en la infermeria.

Un altre estereotip que afecta als homes és el de la sexualització del contacte masculí, ve de l'atribució de l'home com a depredador sexual. En alguns països es veu que hi ha una segregació per sexes de infermers i pacient (15,21), aquest és un fet es dona ja que els homes no poden proveir de cures íntimes i les dones no poden cuidar als homes ja que aquests podrien abusar-ne (21). El contacte masculí es relaciona amb el contacte sexual i com a resultat els homes poden ser discriminats per gènere per aquest motiu, sobretot en serveis d'obstetrícia i ginecologia (18,19).

A conseqüència s'ha vist que els infermers pareixen estrès i vulnerabilitat per poder ser denunciats per abusos, també per part de pacients homes. Moltes vegades demanen permís per fer algun tipus de tècniques o bé ofereixen si volen ser atesos per una altre infermera (15). També es veu aquesta tendència en estudiants d'infermeria (10,19).

En aquest sentit, els homes infermers comenten que creen estratègies per a rebaixar aquestes tensions, normalment es recorre a la comunicació o l'ús de l'humor (15).

Estereotips de gènere i estudiants d'infermeria

Els segon objectiu que s'ha proposat en el treball és analitzar en la percepció dels estudiants d'infermeria i els estereotips de gènere.

A mesura que hem analitzat els estereotips de gènere percebuts per els professionals hem anat apuntat tots aquells que també s'ha vist que percebien o afectaven als estudiants d'infermeria, ja que en l'anàlisi dels articles s'han trobat moltes semblances. D'aquesta manera s'ha anat apuntat en el paràgraf anterior les coincidències d'ambdós col·lectius tan propers.

L'anàlisi de les percepcions del estudiants ens dona informació sobre la perpetuació dels estereotips són aquestes les noves generacions d'infermers.

Es perceben diferències entre estudiants d'infermeria homes i dones dins les aules, en els homes s'identifica més tendència a la participació, major lideratge i més confrontació, fins i tot intenció d'haver de "defensar" a les seves companyes en certes situacions (10,22).

Ayala (2014) comenta que també hi ha una tendència a tenir una actitud maternal per part de les professores i companyes de classe cap als homes estudiants i així afavorir-los. També Keogh (2007) comenta que els alumnes homes consideren que ho tenen més fàcil que les dones. D'aquesta manera els homes estudiants comenten que es senten tractats diferents i que no poden passar desapercibuts ja que són minoria (22).

S'han trobat punts en comú en els diferents treballs en com i perquè els estudiants d'infermeria homes es senten discriminats per gènere. Consideren que la manca de mentors masculins i falta de representació d'homes infermers en la història de la infermeria afecta a la seva identificació com a professionals; perceben una manca de formació en l'ús del contacte i que es dona per sabut coneixements sobre l'anatomia femenina; i també consideren una discriminació la feminització a l'hora de referir-se al col·lectiu de la infermeria (ús de *she* en anglès) (10,19,22).

Kouta (2011) descriu alguns casos en els que estudiants relaten situacions on han patit discriminació per gènere, es solen donar sobretot a l'hora de proveir de cures íntimes a dones on els estudiants relaten que se'ls ha negat la realització de les tasques o bé se'ls ha permès realitzar les tasques amb altres testimonis, sobretot alguna altre dona o companya. Aquestes tasques a realitzar no eren gira complexes, fins i tot es descriu un cas on s'havia de fer un electrocardiograma (20).

Els estudis relatius als estudiants d'infermeria afirmen que un canvi en els estereotips relatius als infermers i a la infermeria podria augmentar el reclutament d'homes, així com aquests canvis com serien augmentar l'autonomia dels infermers o augmentar la visió de carrera científica, ajudarien a augmentar el prestigi de la infermeria (10,19).

Estereotips de gènere difosos ens els mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació tenen una gran influència sobre la difusió i el valor dels estereotips de gènere assignats als professionals d'infermeria. Analitzar els estereotips de gènere difosos en els mitjans de comunicació ens ajudarà a tenir una visió de l'imaginari social que es projecta de la professió.

En la representació de la infermera dona trobam la reproducció de diferents estereotips com el de la subordinació de la tasca infermera (dona) a la tasca del metge (home) amb un rol passiu (23). Normalment s'atribueix a que la infermera ajuda al metge en lloc de realitzar una tasca col·laborativa.

En la majoria de representacions es vesteix a la infermera amb una còfia i/o un vestit blanc (24,25,23) tot i que avui en dia és difícil trobar alguna infermera amb aquesta vestimenta. En alguns casos es veuria justificat donat que representa una infermera d'èpoques anteriors, en el cas de les representacions en la literatura infantil s'ha de vigilar ja que els nins poden percebre aquesta imatge com a actual (23).

La imatge de la infermera com a objecte sexual o reclam publicitari la trobam descrita en diferents treballs (24,25) que distorsionen i infravaloren la tasca de la infermeria ja que l'allunyen dels coneixements científics i capacitat de lideratge, reafirmant la subordinació a la figura masculina. La imatge de la infermera cuidadora també ha estat estudiada per els autors, recalcant així el rol femení i maternal estereotipat (23).

La imatge de la infermeria ha anat variant en el temps però en general podem veure una gran càrrega en els estereotips difosos de la imatge femenina de la infermeria, perpetuant el manteniment dels estereotips de gènere en la imatge infermera.

Tot i així trobam representacions més adequades a les tasques infermeres, encara que aquestes representacions estiguin elaborades per les mateixes infermeres com podrien ser vídeos per promocionar la tasca infermera (25) o els estudis universitaris d'infermeria o bé en alguns llibres infantils on s'explica la tasca de les infermeres, tot i que no són molts (23).

Stanley (2008) fa un anàlisi de les pel·lícules en les que la infermera té un paper principal i estudia la tendència de els estereotips que representen, alguns més o menys

allunyats de feminitat o masculinitat. En pel·lícules més antigues (1900- 1940) es veu una tendència a representar la infermera com a sacrificada i heroïna, a partir dels 40 es veu una forta representació de la infermera romàntica i femenina. A partir dels anys 60 es representa a la infermera com a objecte sexual i més endavant la infermera forta i obscura. Tot i que conflueixen diferents representacions en el cinema, aquest estudi pretenia identificar les tendències més fortes en cada època (26).

En les representacions que es fa de la infermeria surten molts pocs homes. En l'anàlisi de la literatura infantil (23) veiem que en una de les publicacions es comenta que surt un home infermer, tot i que no se'n fa més ressò, en l'anàlisi de contingut a YouTube (25) en un grup gran d'infermeres de diversitat ètnica es pot veure un home. La manca de representació dels homes infermers ens pot conduir a pensar que la societat té fermament atribuït el model d'infermera a una dona a aquests canals analitzats. Per altre banda Weaver (2014) analitza específicament la imatge dels homes infermers en sèries de televisió actuals. Aquestes representacions analitzades coincideixen amb els estereotips analitzats en els dos primers objectius del treball, representant els mateixos clixés relatius al gènere i la professió. La tasca de l'infermer queda en segon lloc, no se'l representa per a explicar la seva feina sinó com a comodí d'altres personatges.

Es qüestiona l'elecció de la infermeria com a professió i es suposa que és per que no va poder estudiar medicina. També es reflecteixen alguns estereotips de gènere en la societat davant homes infermers confonent-los amb metges, pressuposant que el lloc d'un home no és la infermeria (27).

En les representacions que se'n fa en alguns casos són homosexuals, això podria contribuir a l'estereotip de que tots els homes infermers són gays o efeminats (16). El fet recurrent és que és qüestionada o jutjada la seva orientació sexual.

També es veu una tendència no tenir una tasca seriosa, sinó molts pics són vists com a objectes d'humor en imatges estereotipades.

Ayala (2014) fa un apunt a la pel·lícula "Hable con ella" de Pedro Almodóvar (28), tot i no tractar-se d'un article es volia comentar l'estereotip que representa l'infermer protagonista de la pel·lícula, reforça l'estereotip de la sexualització del contacte masculí.

Com dèiem, sembla que les sèries de televisió recents, que tenen com a escenari la sanitat, sí que incorporen infermers homes tot i que amb una visió molt estereotipada encara.

6. Conclusions/ implicacions

A l'hora d'analitzar els dos primers objectius que ens plantejàvem s'ha vist que les percepcions dels estudiants d'infermeria i dels professionals coincidien en la majoria d'aspectes. Es va considerar explorar els dos col·lectius per separat per si hi havia divergències en les seves percepcions. Els resultats obtingut de l'anàlisi, semblants en ambdós grups, ens donen una informació molt rellevant que és que els estereotips de gènere relacionats a la infermeria afecten en les noves generacions d'infermers i que demostra que els canvis en aquestes percepcions tan arrelades són molt lents i complicats.

L'impacte comú dels estereotips de gènere en els dos col·lectius és en base a la percepció del lideratge ja que els professionals i estudiants d'infermeria perceben que els homes infermers tenen més capacitat de lideratge, això farà que les dones tinguin més obstacles per accedir a llocs de gestió en comparació amb els homes. Així mateix, tant estudiants com professionals reconeixen que hi ha llocs de feina més adequats per a homes que per a dones, d'això els autors ho anomenen "illes de masculinitat". L'assignació de llocs de treball tindrà una forta repercussió també en la manera de fer-ho, cal reflexionar sobre això, sobre perquè es fa aquesta diferenciació.

Tot i que durant l'etapa d'estudiant alguns alumnes reconeixen haver tingut facilitats en comparació a les seves companyes, en general ambdós col·lectius consideren que s'han sentit discriminats en algun moment en qüestió de gènere. Aquest fet reflecteix el gran impacte del gènere en la visió general que tenim de les coses, ja que a l'hora de ser atesos no podem veure sols un professional sinó que veiem a un home o a una dona. Pot ser les percepcions socials en certs àmbits haurien d'anar destinades a canviar aquesta visió. També és cert que és una qüestió de costums, la societat no està acostumada a veure homes infermers però cal fer veure que són tan aptes com les dones a realitzar tot tipus de tasques infermeres. La primera passa per normalitzar els homes en la professió infermera és l'acceptació per part dels propis professionals.

S'ha vist també la tendència dels homes a recalcar la seva heterosexualitat, això és degut a l'assignació de l'estereotip que els homes infermers són gays, efeminats o pocs homes. Aquí veiem també el gran impacte social de la masculinitat, i l'efecte que té haver d'emmarcar-te en ocupacions tan estereotipats. Per tant hem de visualitzar que el masculisme i l'androcentrisme ens afecta a tots, per tant tots hauríem de lluitar per abolir-lo.

L'assignació de estereotips de gènere femenins a la professió infermera afecta a la invisibilització del seu rol autònom i la jerarquització amb altres professions sanitàries. En aquesta línia és interessant l'estudi de Hollup que ens dóna una visió molt important de com és percebuda la infermeria a l'Illa Mauritiús on el 50% del infermers són homes. Reflectint així el gran impacte que té l'assignació del rol femení a la infermeria en la nostra societat. Seria d'especial interès estudiar la imatge de la professió i els estereotips que l'envolten en funció de diferents visions culturals i societats, ens donaria una percepció més amplia de com afecta la cultura i l'estructura social a la imatge i a la creació d'estereotips en la infermeria.

S'ha analitzat també l'impacte dels estereotips també el reclutament d'homes en la infermeria, els autors exposen que per fer-ho cal que la professió gaudeixi d'autonomia i que es vegi com a generador de coneixement científic. Per altre banda aquests objectius s'han de concebre no sols com a una manera d'atreure homes sinó per també contribuir al reclutament de dones, fer que la infermeria sigui una carrera atractiva per a tothom. Els responsables de tombar aquests estereotips de gènere assignats a la infermeria és dels propis infermers, només demostrant la gran importància del desenvolupament del nostre rol autònom, dignificant les nostres competències, generant i basar la nostra pràctica en l'evidència científica podrem aconseguir que la infermeria obtingui el prestigi que li pertoca dins la societat.

Els mitjans de comunicació veiem que perpetuen aquests estereotips que hem analitzat, mantenen en l'imaginari col·lectiu uns estereotips de submissió, passivitat i falta de coneixements. Com a professionals hem de ser crítics en com se'ns representa ja que, com veiem, tindrà especial importància en el manteniment d'estereotips.

Esborrar estereotips de l'imaginari col·lectiu i en particular als professionals infermers no és tasca senzilla. Per això és important seguir generant evidència científica sobre la perpetuació d'aquests per conèixer més a fons com es desenvolupen i com afecten als professionals per tal de poder actuar en conseqüència.

7. Bibliografía

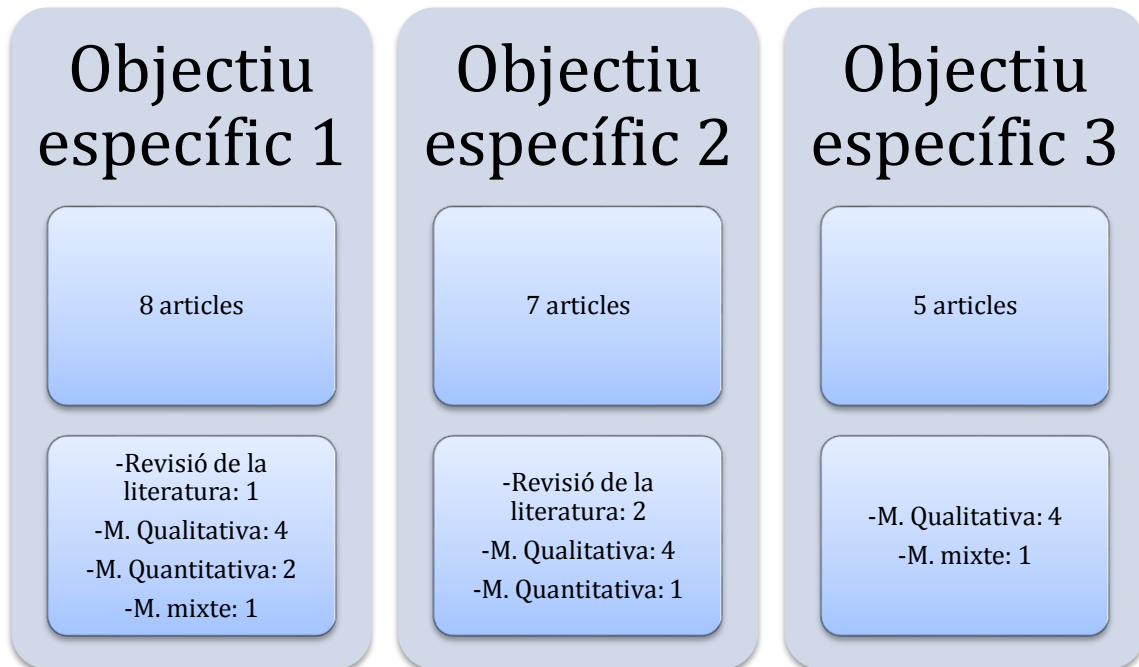
1. Alberdi Castell R, Cuixart Ainaud N. Cuidados, enfermeras y desarrollo profesional: Una reflexión sobre las bases del ejercicio profesional. *Presencia*. 2005;1(2).
2. Careaga Zúñiga Y, Paravic-Klijn T. El género en el desarrollo de la enfermería. *Rev Cubana Enferm*. 2009;25(2):1–9.
3. Cano- Caballero Gálvez M. Enfermería y género tiempo de reflexión para el cambio. *Index Enfermería*. 2004;13(46):34–9.
4. Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari Institut d'Estudis Catalans*. Segona edició.
5. Chamizo-Vega C. La perspectiva de género en enfermería. *Index de Enfermería*. 2004;13(46).
6. Mosqueda-Díaz A, Paravic-Klijn T, Valenzuela-Suazo S. División sexual del trabajo y enfermería. *Index de Enfermería*. 2014;22(1–2).
7. Cano Arana A, González Gil T, Cabello López JB. Plantilla para ayudarte a entender un estudio cualitativo. In: ElServier, editor. *Guías CASPe de Lectura Crítica de la Literatura Médica*. Alicante: CASPe; 2010. p. 3–8.
8. Burguete D, Martínez J, Martín G. Actitudes de género y estereotipos en enfermería. *Cult los Cuid Rev Enfermería y Humanidades*. 2010;28:39–48.
9. McDonald J. Conforming to and resisting dominant gender norms: How male and female nursing students do and undo gender. *Gender, Work Organ*. 2013;20(5):1–19.
10. Roth J, Lance Coleman C. Perceived and real barriers for men entering nursing: implications for gender diversity. *J Cult Divers*. 2008;15(3):148–52.
11. Celma Vicente M, Acuña Delgado Á. Influencia de la feminización de la enfermería en su desarrollo profesional. *Rev Antropol Exp*. 2009;9(9):119–36.
12. McKinlay A, Cowan S, McVittie C, Ion R. Student nurses' gender-based accounts of men in nursing. *Procedia - Soc Behav Sci*. 2010;5:345–9.

13. Berkery E, Tiernan S, Morley M. The relationship between gender role stereotypes and requisite managerial characteristics: The case of nursing and midwifery professionals. *J Nurs Manag.* 2014;22(6):707–19.
14. Ayala RA, Holmqvist MT, Messing HB, Browne RF. Blessed art thou among women: Male nursing students and gender inequalities in Chile. *Nurse Educ Today.* Elsevier Ltd; 2014;34(12):1480–4.
15. Harding T, North N, Perkins R. Sexualizing men’s touch: male nurses and the use of intimate touch in clinical practice. *Res Theory Nurs Pract.* 2008;22(2):88–102.
16. Harding T. The construction of men who are nurses as gay. *J Adv Nurs.* 2007;60(6):636–44.
17. Aranda M, Castillo M, Montes B. Has the traditional social perception on nurses changed? Attribution of stereotypes and gender. *Acción psicológica.* 2015;12(1):103–12.
18. Popper-Giveon A, Keshet Y, Liberman I. Increasing gender and ethnic diversity in the health care workforce: The case of Arab male nurses in Israel. *Nurs Outlook.* Elsevier Inc.; 2015;63(6):680–90.
19. Keogh B, O’Lynn C. Male Nurses’ Experiences of Gender Barriers. *Nurse Educ.* 2007;32(6):256–9.
20. Kouta C, Kaite CP. Gender Discrimination and Nursing: A Literature Review. *J Prof Nurs.* 2011;27(1):59–63.
21. Hollup O. The impact of gender, culture, and sexuality on Mauritian nursing: Nursing as a non-gendered occupational identity or masculine field? Qualitative study. *Int J Nurs Stud.* Elsevier Ltd; 2014;51(5):752–60.
22. Dyck JM, Oliffe J, Phinney A, Garrett B. Nursing instructors’ and male nursing students’ perceptions of undergraduate, classroom nursing education. *Nurse Educ Today.* Elsevier Ltd; 2009;29(6):649–53.
23. Carroll SM, Rosa KC. Role and Image of Nursing in Children’s Literature: A Qualitative Media Analysis. *J Pediatr Nurs.* Elsevier Inc.; 2016;31(2):141–51.
24. Clavo-Clavo M-Á. Estereotipos Y Sesgos Sexistas Asociados Al Modelo De Mujer Enfermera En La Comunicación Publicitaria. *Text Context Nurs*

- Florianóp. 2014;23(3):530–7.
25. Kelly J, Fealy GM, Watson R. The image of you: Constructing nursing identities in YouTube. *J Adv Nurs*. 2012;68(8):1804–13.
 26. Stanley DJ. Celluloid angels: A research study of nurses in feature films 1900-2007. *J Adv Nurs*. 2008;64(1):84–95.
 27. Weaver R, Ferguson C, Wilbourn M, Salamonson Y. Men in nursing on television: Exposing and reinforcing stereotypes. *J Adv Nurs*. 2014;70(4):833–42.
 28. Almodóvar P. *Hable con ella*. Espanya: El Deseo S.A.; 2004.

8. Annexes

Figura 1: Classificació articles en funció de l'objectiu que responen i la metodologia utilitzada.



Annex 2: Articles seleccionats en el treball. Descripció.

Estudi (País i any publicació)	Disseny estudi	Objectiu general	Població d'estudi	Descripció mostreig	Instrument (Validació)	Resultats principals
Aranda et al. (Espanya, 2015)	Quantitatiu	Analitzar l'assignació d'estereotips i rols de gènere als infermers (homes i dones).	121 (Pacients, no pacients i estudiants d'infermeria)	Mostreig agrupat intencionat	Social Dominance Orientation Scale (Validat) Current Gender Stereotypes Scale (Validat). Role assignment task (No validat, explicació del mètode)	S'estudien els EdG des de tres punts de vista: dels pacients, dels no pacients i dels infermers. Els no pacients assignen més rols estereotípics femenins a la infermeria, i en canvi els pacients i infermers no tants. El col·lectiu infermer assumeix que cada cop la infermera té un rol més "masculí", assumint que hi ha uns rols en funció del gènere. Els infermers són pitjors valorats ja que assoleixen un rol professional no acord amb el seu sexe. En quan al lideratge, no pacients i infermers comenten que els és igual el sexe. En canvi els pacients preferirien un home com a líder.
Ayala et al. (2014) (14)	Qualitatiu	Examinar la percepció dels homes estudinats d'infermeria i la relació amb la seva	22 entrevistes individuals. 6 entrevistes en grups focals.	No especificat	Entrevistes semiestructura des sobre la identitat professional	Els estudiants perceben discriminació per gènere per part de la societat al ser considerats homes en una ocupació femenina. Hi ha una tendència a tenir actitud maternal cap homes per part de les professores o companyes.

		masculinitat i la construcció d'inqueitats en funció de gènere.	Estudiants d'infermeria, de diferents cursos (separats)			Els professors faciliten la tendència a la creació d'illes de masculinitat de certes unitats d'infermeria.
Berkery et al. (Ireland, 2014) (13)	Quantitatiu	Examinar la relació entre estereotips de gènere i els requisits característics de lideratge en infermeria i comares.	171 infermers titulats 239 estudiants d'infermeria	Tots els estudiants universitat irlandesa (excepte 4t curs) i infermers assistents a la conferència anual de l'organització d'infermers	Schein's Descriptive Index, enfocat en l'objectiu de l'estudi. (Validat).	Infermeres i comares no tenen tipificat un gènere per al paper de gestió, en canvi els seus homòlegs homes tenen tipificat un rol directiu a favor dels homes. En les enquestes consideren que és major la representació d'homes en llocs de més poder. S'atribueixen característiques de liderats als homes com competitivitat, ambició, estabilitat emocional. Els estudiants d'infermeria atribueixen més als homes el lideratge.

				i comares d'Irlanda.		
Burguete et al. (Espanya, 2010) (8)	Quantitatiu Estudi observacional, descriptiu i diacrònic. Estudi longitudinal.	Descriure les actituds dels estudiants d'infermeria davant els estereotips de la infermera. Valorar l'evolució de la percepció dels estereotips de gènere en infermeria en els estudiants.	Estudiants d'infermeria (440 alumnes inici de curs- 307 a final del 3er curs).	Estudiants matriculats a primer curs d'infermeria de 3 universitats públiques i una de privada.	Enquesta estructurada (Traducció validada del treball original en anglès. Validat amb un estudi pilot) 12 ítems mitjançant esquema tipus Likert.	Els resultats de l'estudi ens indica que els estereotips de gènere associats a la infermeria estan vigents en els estudiants d'infermeria. El sexe marca la diferència en els estudiants enquestats.
Calvo-Calvo (Espanya, 2014) (24)	Qualitatiu d'anàlisi de contingut	Conèixer els estereotips i biaixos sexistes que es projecten sobre les dones infermeres quan a la publicitat apareixen vestides	4 accions publicitàries	Bases de material audiovisual (tvanuncios, publi.tv y YouTube.	Anàlisi a nivell contextual, morfològic, compositiu-sintàctic i enunciatiu-	En el model de dona infermera que apareix en les accions publicitàries analitzades es transmeten estereotips sexistes, adrocèntrics i de doble moral. Sobretot es transmet el model d'infermera seductora, representat per una dona jove, atractiva, sensual i desafiant, essent la seva presència purament decorativa.

		amb falda i còfia blanca. Identificar les característiques de dona infermera que es transmeten.			interpretatiu.	
Caroll & Rosa (EEUU, 2016) (23)	Qualitatiu	Descriure com és analitzada i descrita a imatge de la infermeria en la literatura infantil.	30 llibres infantils	Mostreig teòric progressiu.	Anàlisis derivat de l'interaccionisme simbòlic.	La infermera és representada positivament tot i que molts cops com a ajudant del metge. També es veu una infermera amb funcions i formació inespecífiques que desenvolupa un paper secundari. També, en alguns llibres, sí es veu a la infermera com a experta. Els llibres que té a l'abast el públic infantil pot ser de publicacions antigues i els nins poden concebre un perfil d'infermera distorsionat a l'actual.
Celma & Acuña (Espanya, 2009) (11)	Qualitatiu (mètode etnogràfic)	Analitzar: fins a quin punt influeix la feminització en la infermeria i la càrrega cultural de les cures. Imatge de la infermeria amb les competències de la seva formació.	43 participants. Supervisors, infermers, metges (35), gestors (2) i pacients usuaris d'aquests (8).	No probabilístic estratificat i intencional, amb segmentació de la població. Fins arribar a la	Entrevistes individuals i observació dels participants. Observació sistemàtica de l'entorn natural. (No validat)	La infermeria no ha acabat de desprendre-se de la simbologia femenina que ve arrossegant durant la seva història i que els patrons de comportaments androcèntrics encara són vigents en l'actualitat. Es veu una prioritització de les tasques més tècniques (en rol col·laboratiu) davant les tasques de cura (rol autònom) per part dels infermers. N'és un reflex la informació que anoten en els evolutius.

		Coherència discursos entre diferents agents sanitaris.		saturació de dades.		Es veu una tendència a la creació de “illes de masculinitat” en la professió, així els homes infermers tenen tendència a ocupar llocs més tècnics amb rols més autònoms.
Dyck et al. (Canada, 2009) (22)	Qualitatiu mitjançant entrevistes etnogràfic interpretatiu.	Com la masculinitat i les relacions de gènere influeixen a les classes dels estudis d'infermeria des de la perspectiva de homes estudiants i professores dones.	30 entrevistes individuals (estudiants de 3r i 4t de curs sense experiència en altres estudis d'infermeria i 6 professores.	Mostreig no especificat. Estudiants de 3r i 4t curs d'una universitat de Canadà	Pregunta de resposta oberta. Especificada.	Els estudiants homes tenen tendència a ser més atrevits dins la classe, demostrar més lideratge, demostrar confrontació i tendència a defensar a les seves companyes dones. Tenen la necessitat de demostrar la seva heterosexualitat. Reconeixen que l'estereotip que els infermers són homosexuals existeix, així com les professores lamenten tenir aquesta percepció. Els estudiants senten falta d'integració dels homes en els estudis d'infermeria.
Harding (Noruega, 2007) (16)	Qualitatiu (anàlisi de discurs)	Examinar la contrucció de l'estereotip de que els homes infermers són gay, descriure l'impacte d'aquest discurs en un grup de homes infermers de Nova Zelanda.	18 homes infermers	Intencionat i de bolla de neu.	Entrevista oberta dirigida. (No validat)	Encara que els participants coincideixen en que la majoria dels homes infermers són heterosexuals l'estereotip de que els infermers són gay persisteix, i també que es percep un to d'homofòbia en alguns llocs de treball. Els infermers heterosexuals utilitzen estratègies per escórrer la presumpció d'homosexualitat, com no relacionar-se amb companys gay o expressar la seva heterosexualitat.

Harding et al. (Noruega, 2008) (15)	Qualitatiu (anàlisi de discurs)	Explorar l'experiència d'homes infermers a l'hora de proveir de cures íntimes dins el marc de la sexualització del contacte masculí.	18 homes (2 estudiants, 2 estudiants màster i la resta infermers amb experiència)	Intencionat i de bolla de neu.	Entrevista amb preguntes obertes. (No validat)	Els infermers inclosos en l'estudi comenten que s'han sentit en algun moment discriminats i que hi ha una segregació per sexe en la pràctica clínica. Vulnerabilitat i estrès respecte a la possibilitat de ser denunciats per abús sexual, per això eviten quedar-se sols amb pacients dones. També és recurrent que se'ls atribueixi pel fet de ser homes infermers ser homosexuals com a depredadors sexuals. Ús d'estratègies per afrontar situacions de cures íntimes.
Hollup (Noruega, 2014) (21)	Qualitatiu	Descriure i analitzar com el gènere i les percepcions culturals influencien en el desenvolupament de la infermeria a Mauritiu.	47 infermers (27 homes i 20 dones) entre els quals estudiants, coordinadors, professors, gestors de salut...	Conveniència i sampling Mostreig de conveniència.	Preguntes semi-estructurades en entrevista guiada. (No validat)	La pràctica infermera està segregada per gènere, influenciada per les percepcions culturals de les relacions de gènere, de la sexualitat i ús del contacte. La infermeria, en aquest context, no és considerada una professió femenina. Els infermers no perceben les barreres descrites en altres estudis amb un % superior de dones infermeres. En aquest cas, la infermeria no es considerada com un treball de dones i no té un baix estatus social a l'illa de Mauritiu.
Kelly et al. (Anglaterra, 2012) (25)	Qualitatiu	Descriure la representació de la identitat de la infermeria a YouTube.	10 vídeos més vists de YouTube dels resultants	Mitjançant criteris d'inclusió i exclusió.	Anàlisi de discurs mitjançant CDA (Critical discourse)	Els vídeos seleccionats representaven tres tipus d'infermera: com a coneixedora i experta, com a jugueta sexual i com a incompetent i dèbil. Perpetuant els estereotips relatius a la

			de la cerca.		anàlisi) (Validat).	infermera. No es mostren imatges d'homes infermers.
Keogh & O'Lynn (2007) (19)	Revisió de la literatura	Descriure les experiències de les barreres basades en el gènere percebudes per homes infermers. Debatre els mecanismes declusió i retenció d'homes infermers.	Estudis qualitatiu i quantitativ de estudiants d'infermeria d'Irlanda i Nord Americans.	Estudis dels autors en capítols de llibre (2007) i articles en revistes indexades.	No especificat	Els estudiants senten que són tractats diferents per als infermers, se'ls demana realitzar activitats que requereixen més força física o bé enfrontar-se a pacients agressius. En unitats on es proveeixen cures íntimes a les dones se'ls limita l'atenció. Estudiants nord americans: perceben barreres de gènere més importants, no senten que siguin afavorits. Tenen por a que se'ls acusi d'abús sexual.
Kouta & Kaite (Xipre, 2011) (20)	Revisió de la literatura	Examinar els estereotips de gènere relacionals amb els homes infermers, la discriminació per gènere i explorar mètodes per promoure una educació més igualitària durant els estudis d'infermeria.	No especificat.	Ús de les bases de dades: CINAHL, Science Direct, MEDLINE, EBSCO	No especificat.	En la revisió d'articles s'han trobat alguns punts en comú: <ul style="list-style-type: none"> - Més de la meitat d'homes infermers estudiats han percebut algun tipus de discriminació per gènere. Sobretot en unitats d'obstetrícia i ginecologia. - Es percep una falta de referents en la universitat i en la història d'homes infermers. També de guies per l'ús del contacte. Discriminació a l'hora d'atendre a dones (sexualització del contacte masculí)
McDonald (2013) (9)	Metodologia qualitativa	Examinar la reproducció de les normes de gènere en estudiants d'infermeria. Resistència dels	Estudiants que hagin realitzat pràctiques clíniques.	No especificat. Contacte amb els alumnes mitjançant	Entrevista semi-estructurada i anàlisi de discurs. Explicació de	Ambdós sexes presentaren discursos de feminitat i masculinitat. Considerant que per a ser bon infermer has de tenir atributs femenins. A l'hora que també és necessari tenir atributs culturalment masculins (capacitat analítica, presa de

		estereotips de gènere dels estudiants davant experiències en les pràctiques clíniques		professors d'universitat i via email convidant a participar en l'estudi.	les preguntes i temes abordats. (No validat).	decisions, base científica, força física...). S'accepten els discursos de gènere i s'actua d'una manera o d'una altre en funció de la situació.
McKinaly et al. (Anglaterra, 2010) (12)	Qualitatiu. Estudi de grups focals.	Explorar com els estudiants d'infermeria formulen la identitat del homes infermers, la inclusió i prejudicis que tenen d'aquests.	Estudiants de tercer any d'infermeria. 15 dones i 2 homes.	Estudiants registrats d'una universitat escocesa. No especificat.	Pregunta oberta i conducció del discurs.	Els participants de l'estudi declaren que les construccions socials en relació als homes infermers com a homosexuals, o en el cas de infermers en salut mental són més "mascles", com a prevalent a la societat. Tot i que els participants parlen no explícitament i amb distància d'aquestes construccions, i així pareix que són rebutjades i a més articulen formulacions positives respecte a homes infermers. Per altre banda apareix en el discurs una divisió sexual de certes tasques, per tant també estereotipades.
Popper-Guiveon et al. (Israel, 2015) (18)	Mètode mixt: quantitatiu i qualitatiu.	Determinar el % de infermers homes àrabs al Sistema de Salut Israelità. Entendre com perceben i interactuen la seva masculinitat.	Quantitatiu: enquesta a majors de 15 anys treballant com a infermers. Unes 100.000 enquestes. Qualitatiu: 13	Mostreig simple de conveniència a mitjançant bolla de neu. Infermers de diferents centres.	Quantitativa: Labor Force Surcey. Qualitativa: entrevista semiestructurada d'anàlisis de discurs.	El nombre d'àrabs infermers és unes quatre vegades major al de jueus, i superior en comparació en altres professions. Anàlisi qualitatiu: <ul style="list-style-type: none"> • Es defineixen les característiques de les dones infermeres i s'allunyen/ justifiquen la seva diferència respecte als infermers. Estratègies per a diferenciar-se. • Reconeixen tenir privilegis afegits per

			infermers (6 dones i 7 homes).			a ser homes. Preservar el seu estatus tot i tenir una professió "femenina".
Roth et al. (EEUU, 2008) (10)	Revisió de la literatura	Explorar les barreres percebudes o reals dels homes en els estudis d'infermeria.	No especificat	Bases de dades: PubMed, MEDLINE, CINHALL, Google Scholar. Criteris inclusió/exclusió	No especificat.	La imatge de la infermeria que tradicionalment es projecta afecta Els estudiants perceben la imatge de la infermera com una persona sensible, dedicada i simpàtica. Consideren que la infermeria és una professió de dones. Adeqüen les especialitats en funció del sexe. Perceben una sexualització del contacte masculí i la percepció de que els infermers són efeminats o homosexuals. La imatge de la infermeria afecta a l'entrada d'homes a la professió, una imatge de més autonomia i carrera científica ajudaria a augmentar el % a la infermeria.
Stanley (Austràlia, 2008) (26)	Quantitatiu Qualitatiu. Anàlisi de contingut.	Examinar la influència en com la professió infermera i les infermeres són retratades en pel·lícules entre el 1900 i el 2007, amb infermeres la característica o funció principal de les quals dins la història sigui la	208 pel·lícules.	Google, Google Scholar, ProQuest i CINAHL.	Quantitatiu: identificar el nombre de pel·lícules en que les infermeres que tenen un paper principal. Qualitatiu: usant mostreig teòric per identificar els	La majoria realitzades a EEUU o Anglaterra, tot i que les més recents tenien un origen més divers. Les pel·lícules més antigues retracten a les infermeres com a heroïnes sacrificades o objectes sexuals o romàntics. En pel·lícules més recents incrementa la imatge de la infermera com a més forta, confident i professional.

		infermeria.			temes que es relacionen amb la imatge de la infermeria.	
Weaver et al. (Austràlia, 2014) (27)	Qualitatiu, anàlisi de contingut.	Descriure la imatge de l'home infermer projectada a la televisió.	5 series de televisió americanes en les que apareixen homes infermers.	No especificat.	Tres investigadors diferents observaren els capítols i identificaren els estereotips relatius als infermers.	La imatge estereotípica dels homes infermers és representada en les sèries de televisió sanitàries. L'infermer juga un paper secundari i amb poques referències sobre la seva tasca. Es qüestiona la seva identitat sexual i la seva masculinitat. Són preconcebuts com a metges, no com a infermers.

